

Spm. nr. S 618 - besvaret 19/11-2003

16) Til statsministeren af:

[Jørn Jespersen](#) (SF):

»Hvad betyder konkurrenceevne på kemikalieområdet for regeringen?«

Jørn Jespersen (SF):

Oveni at man åbenbart fra dansk side stiltiende enten på grund af uopmærksomhed eller på grund af passivitet eller fordi man dybest set synes, det er meget fornuftigt, har flyttet kemikalierreguleringen til erhvervsministrene, så har statsministeren jo også været med til at vedtage en topmødeerklæring. Nu håber jeg ikke, statsministeren vil sige, at det også er formandskabet, der vedtager topmødeerklæringen, for så begynder topmøderne jo at være noget tømt for funktion.

I den topmødeerklæring står der, at det helt afgørende, ja, faktisk det eneste afgørende, ved den kommende kemikalielovgivning er, at den ikke belaster virksomhederne, det vil sige kemikalievirksomhederne, for hårdt omkostningsmæssigt. Der står intet om det miljø, den sundhed, de forbrugerhensyn, som statsministeren lige har nævnt. Hvorfor har statsministeren accepteret formuleringen i topmødeerklæringen og den ensidige vægt på konkurrencekraft?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Vi har jo været rundt om det her efterhånden flere gange i dag, og lad mig derfor gentage, at det er regeringens opfattelse, at reguleringen af kemikalier har til formål at beskytte miljøinteresser, sundhedsinteresser, forbrugerinteresser. Så siger det sig selv, at vi selvfølgelig samtidig må sikre, at det sker på en sådan måde, at vi kombinerer fremme af miljøhensyn, sundhedshensyn og forbrugerhensyn med fastholdelse og forbedring af industriens konkurrenceevne.

Men jeg kan oplyse, at det umiddelbart er regeringens vurdering, at kemikaliepakken generelt kan forventes at medføre betydelige miljøforbedringer.

Jørn Jespersen (SF):

Ja, det kan miljøreguleringen af kemikalier godt gøre, altså få betydelige miljøgevinster, hvis ikke der er for mange, der får ødelagt hensigten og får forringet forslaget.

Men jeg bliver nødt til at sige til statsministeren, når han siger, at det her har vi været rundt om flere gange: Nej, det har vi ikke, for statsministeren er blevet kaldt i samråd for over en måned siden efter det her topmøde for at kunne forklare sig med hensyn til både, hvad det er for en konkurrenceevneopfattelse, og hvilke miljøeffekter osv. det har. Men statsministeren har ikke været til at trække i samråd og har nu meddelt, at han først kan komme den 16. december, 2 måneder efter at det her er sket.

Så vi har bestemt ikke været heldige med at få forklaringer fra statsministeren, og statsministeren kunne heller ikke svare på spørgsmålet sidste onsdag i spørgetiden. Så det er da på høje tid at begynde at komme med nogle svar, vil jeg sige.

Det, som ministeren skylder et svar på, er: Hvad er det, der ligger i erklæringen om, at nu er det konkurrenceevnen, der er det eneste vigtige? Hvordan opfatter statsministeren konkurrenceevne? Er det virksomhedernes kortsigtede omkostningsniveau, eller er det, at man konkurrerer på grønnere produkter og på højere kemikaliesikkerhed i sin produktion? Og hvorfor er miljø, sundhed og forbrugerhensyn slet ikke nævnt i topmødeerklæringen?

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg synes, vi mangler en bedre forklaring. Vi får ikke nogen forklaring på, hvorfor det er flyttet fra miljøministeren, hvor jeg tror, de fleste af os synes, det må høre naturligt hjemme, og hvor der i øvrigt har været arbejdet med det i flere år. Og så bare, fordi det efter statsministerens mening er formandskabslandet, som har ansvaret for det, flytte det midt i en proces. Og så har vi en topmødeerklæring, som dog trods alt må tillægges en vis vægt, hvor konkurrenceevne står tilbage.

Jeg vil bare sige til statsministeren, at statsministeren jo netop i en beslutning som denne desværre er med til at bære ved til det bål omkring EU om, at det er de store virksomheder, som bestemmer osv. Jeg er ikke enig i det synspunkt, men statsministeren skal bare være klar over, at med signalet, der bliver sendt her, skader man i realiteten meget den danske EU-debat, og det synes jeg er synd og skam. Der skulle være nogle bedre forklaringer, når man gør sådan noget som det, statsministeren præsterer her i dag.

KL. 16.10

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg efterlyser også en forklaring på, hvorfor de her udtryk, som statsministeren har refereret er en del af regeringens kemikaliepolitik, ikke indgår i erklæringen.

Så vil jeg derudover sige, at det selvfølgelig er meget smukt, at regeringen udgør en helhed. Det ved vi alle sammen. Det er en banalitet, men mener statsministeren, at økonomi- og erhvervsministeren ved lige så meget om miljøpolitik og

dermed kemikalielovgivningen som miljøministeren gør? Og hvordan kan det være, at vi fik indtryk af, at økonomi- og erhvervsministeren faktisk overhovedet ikke anede det fjerneste om, at han nu skulle være ansvarlig på det her område? Hvis regeringen var en helhed, så var det vel meget fornuftigt, at han vidste det.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om Danmark på topmødet udviste passivitet i det her spørgsmål. Og i givet fald hvad årsagen til det så er, om statsministeren simpelt hen fundamentalt set har været helt uopmærksom, da man vedtog den her formulering, eller om Danmark forsøgte at få den ændret, sådan at miljøhensyn, sundhed, forbrugerbeskyttelse kom ind i teksten. Det kan jo også være, at man fra dansk side faktisk forsøgte at få det ændret, men at det ikke lykkedes.

Det synes jeg altså godt, statsministeren kunne gøre sig umage med at forklare. For det er jo statsministeren, der kom hjem med den dybt utilfredsstillende tekst, der giver et signal om, at industriens interesser skal tilgodeses, men at miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse ikke skal tilgodeses.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

For det første går jeg ud fra som en selvfølge, at Miljøministerrådet stadig væk behandler denne sag. Der står jo udtrykkeligt i topmødeerklæringen, at Konkurrenceedvnerådet netop skal behandle sagen i samarbejde med andre rådsformationer. Og det er netop, fordi der jo selvfølgelig - det er der jo i al lovgivning i EU - er to sider, hvorimellem man skal finde den rigtige balance. Det gælder naturligvis også kemikalielovgivning.

Det er da ikke sådan, at man kan se væk fra, at der også skal tages hensyn til, som der står i øvrigt i et stort afsnit om industripolitik, at Kommissionen skal tage hensyn til de konsekvenser, som foreslået EU-lovgivning har for virksomhederne.

Jamen det er jo nøjagtig samme krav, vi stiller til dansk lovgivning. Når der bliver fremlagt et lovforslag her i Folketingssalen, så skal det oplyses i bemærkningerne, hvilke administrative konsekvenser lovforslaget har. Det vil sige, hvilken betydning det har for virksomhederne. Det er da ikke urimeligt at kræve, at al EU-lovgivning skal have samme oplysning, skal have samme behandling, at man skal tage det samme hensyn som i dansk lovgivning. Det synes da meget rimeligt. Og det er det, der står her.

Lad mig derfor gentage, at jeg ser det som den der balance, hvor udgangspunktet selvfølgelig er, at regulering af kemikalier skal beskytte miljø, sundheds- og forbrugerinteresser, men at det selvfølgelig skal ske på en sådan måde, at vi også, samtidig med vi fremmer miljøhensyn og fremmer sundhedshensyn, fremmer forbrugerhensyn, og at vi fastholder og allerbedst - hvis vi kan - forbedrer industriens konkurrenceevne. Det er den balance, man skal finde. Og det synes jeg er udtrykt udmærket i topmødeerklæringen, som jeg derfor ingen indvendinger har haft imod.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er helt enig i, at der skal være en balance. Selvfølgelig skal der det. Der skal være en balance mellem de miljømæssige forbedringer, de sundhedsmæssige forbedringer, industriens konkurrenceevne, de økonomiske konsekvenser. Det er jeg helt enig i. Det bør der være i EU. Det bør der være i Danmark.

Problemet er bare, at den balance meget ser ud til at være blevet forrykket ganske voldsomt af de beslutninger, som statsministeren har medvirket i, fordi man laver en topmødeerklæring, hvor man udelukkende taler om økonomiske omkostninger. Ordene miljø, sundhed og forbrugere er ikke nævnt.

Derfor er det også en forkert fremstilling, når statsministeren nu siger, at man med det udgangspunkt, man hele tiden har haft, nemlig at vi skal forbedre miljøet, sundheden osv., også skal kigge på konkurrenceevnen. Nej, man laver en erklæring, der ensidigt fokuserer på virksomhedernes økonomiske omkostninger. Det er det, vi gerne vil have et svar på. Og vi vil også gerne have at vide, hvordan statsministeren tænker på konkurrenceevnen, når han er med til at have det inde i betragtningerne.

Kl. 16.15

Er det en konkurrenceevne, der går på virksomhedernes kortsigtede omkostninger - det er et gammeldags synspunkt efter min mening - eller tænker man i markedsføring af grønne produkter og erobringer af nye markeder for de grønne produkter?

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg er lidt i tvivl om, hvad det sidste svar, statsministeren gav her, betyder.

Betyder det, at statsministeren vil være med til at drage omsorg for, at hvis miljøkommissær og forbrugerkommissær og respektive råd ikke reelt bliver inddraget i processen omkring kemikaliedirektivet - ikke kun en høring, men reelt bliver inddraget - så vil statsministeren om fornødent tage det op på et kommende topmøde og præcisere, at sådan synes statsministeren det bør være?

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil godt fortsætte diskussionen, for statsministeren fik ikke tid til at svare på den her betragtning om, at regeringen er en helhed. Der ville jeg godt spørge statsministeren, om han mener, det er sådan, at regeringens interesser omkring miljø

og forbrugere og sundhed, hvad angår kemikalielovgivningen, varetages lige så godt af erhvervsministeren, som aldrig nogen sinde har arbejdet med det her område før, som ikke kender det, som af miljøministeren, som i adskillige rådsmøder sammen med sine kolleger har arbejdet med dette område. Hvis ikke statsministeren mener det, er det jo klart en svækkelse af Danmarks position i det resultat, der kan komme ud af det.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg forstår på statsministerens svar, at han ikke havde indvendinger imod den tekst, som blev vedtaget, hvor det er konkurrenceevnen, der bliver taget hensyn til, altså hvor det er industriens interesser, der bliver fremhævet. Det har statsministeren ingen indvendinger imod.

Jeg vil godt spørge: Hvorfor havde statsministeren ikke det? Var det, fordi statsministeren syntes, at det var en klog og afbalanceret tekst, der virkelig tog hensyn til miljø og sundhed? Var det dét, statsministeren mente, eller var der tale om, at statsministeren sov i timen?

Nu er det en lang tekst, og vi kan alle sammen i et sådant bjerg af dokumenter komme til at overse noget. Hvis det var tilfældet, ville jeg foreslå, at statsministeren siger det, som det er, og så slår vi en streg over det, og så prøver vi at få rettet op på det.

Jeg skal ikke sige mere, hvis statsministeren siger:

Jamen jeg overså det. Det er fair nok, det kan ske, og det er jo bjerge af papir. Jeg synes, at statsministeren har en hård opgave på sådan et topmøde, men så indrøm det dog, så vi kan komme videre i denne sag og få den på sporet igen.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nu er det flere gange i dag, at jeg har været næsten rørt til tårer over hr. Keld Albrechtsens omsorg for mig og mit arbejde, men jeg er bare nødt til at skuffe hr. Keld Albrechtsen og sige, at der aldeles ikke er noget, jeg har overset.

Jeg har taget til efterretning, at det italienske formandskab har ønsket at behandle sagen i Konkurrenceevnerådet, men der står jo tydeligt i topmødeerklæringen, at det skal ske i samordning med andre rådssammensætninger. Der vil jeg gerne sige til hr. Henrik Dam Kristensen, at det mener jeg helt alvorligt, og det vil formandskabet selvfølgelig også blive holdt fast på. Det er også derfor, jeg tillader mig at gå ud fra som en selvfølge, at miljøministrene stadig væk behandler denne sag.

Jeg vil understrege, at det vil vi selvfølgelig påse sker. Derfor vil jeg sige til fru Ritt Bjerregaard, at jeg jo er i den heldige situation, at jeg har meget stor tillid til både miljøministeren og erhvervsministeren, så uanset hvilken af de to ministre, der måtte sidde med sagen, vil de varetage regeringens interesser på bedste vis, og jeg er i hvert fald glad for, at oppositionens støtte til miljøministeren i dag er blevet udtrykt så kraftigt. Det har jeg noteret mig, det er jeg meget glad for, og jeg har samme tillid til miljøministeren, men det har jeg faktisk også til erhvervsministeren. Så uanset hvilken af de to, der varetager sagen, vil Danmarks interesser være varetaget på bedste vis. Men jeg tror i praksis, at det bliver sådan, at begge vil være optaget af sagen, og så har vi jo den rigtige balance.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg forstår godt, at statsministeren prøver at få det bedste ud af situationen og opfatter det her som en støtte til miljøministeren.

Jeg skal bare sige, at man jo kan lære at blive nøjsom hen ad vejen, og det, der er vores helt store bekymring, er, at embedsmændene nu først skal forklare miljøministeren, hvad det går ud på, og så skal miljøministeren forklare erhvervsministeren, hvad det går ud på, og så skal han deltage i forhandlingerne. Jeg tror efterhånden, at Danmark har svækket sin indflydelse ganske voldsomt på den her måde, samtidig med at man har sendt et klart signal om, at nu er det hensynet til virksomhedernes omkostninger, der skal lægges vægt på, og ikke hensynet til miljø og sundhed eller den rette balance mellem dem, som det hidtil har været.

Kl. 16.20

På den baggrund synes jeg bare, det er skuffende, at statsministeren overhovedet ikke er i stand til at redegøre for, hvordan han ser konkurrenceevnen sammenholdt med miljøpolitikken og reguleringen af kemikalier. Nu har jeg spurgt tre gange uden at få noget som helst svar.

Der er en tekst her, og jeg tror heller ikke, at statsministeren har overset noget, for han har formentlig folk med, der kan hjælpe ham, men hvorfor har man accepteret den tekst, hvor der ensidigt lægges vægt på konkurrenceevne, og hvad er den politiske betydning af det? Er det det gammeldags syn om, at det er omkostninger og omkostninger på kort sigt, eller er det det mere moderne med, at det drejer sig om at kunne sælge grønne produkter på et kommende marked?

Hermed sluttede spørgsmålet.